

Gyanúsan szivárgó bizonyítékok

SZENNYEZÉS Csak közérdekű-adat-igénylésre adta ki az Országos Katasztrófavédelmi Főigazgatóság azokat a mérési adatokat, amelyekből világosan kiderül: két alkalommal is százszoros nagyságrendben mérték a határértéket meghaladó szintet a jelenleg még Mészáros Lőrinc tulajdonában lévő, de az államnak megvételre felajánlott visontai Mátrai Erőmű több pontján még novemberben. Az erőmű korábban már azért is perrel fenyegette lapunkat, mert tízszeres túllépésről írtunk. Az adatokat az Átlátzó tette először közzé tegnap, de a Greenpeace és lapunk is benyújtott közérdekű-adat-igénylést a katasztrófavédelemnek.

Mint arról korábban beszámoltunk, november közepén többen rosszul lettek az erőműben a nyál-

FOTÓ: BÉRES MÁRTON

NEHÉZ TEREP

Lapunk hiába kérte ki az adatokat

kahártyát irritáló orrfacsaró bűztől, amely vélhetően az Ózse-völgyi tározóban elbomló fehérjék miatt keletkezett. Ebből a tározóból folyik ki a Nyiget-patak, amely aztán be-

Előfordult, hogy több mint százszoros volt a határérték-túllépés

letorkollik a Bene-patakba. Február óta ebbe a tározóba engedi az elvileg tisztított szennyvizét és csapadékvizét a szintén Mészáros-érdekeltség Viresol Kft. búzafeldolgozója és keményítőgyára, és az erőmű szivattyúháza is innen veszi a vizet a kéntelenítőberendezés hűtéséhez.

FOLYTATÁS A 4. OLDALON

Szivárgó gázok és adatok

VESZÉLY Kétszer is a foszfin munkahelyi környezetben megengedhető legmagasabb határértékének százszorosát mérték a Mátrai Erőműnél.

FOLYTATÁS AZ 1. OLDALRÓL

Kiderült, az egészségügyi határértéket meghaladó mértékű kénhidrogént és nitrogén-monoxidot, valamint foszfor-hidrogént (foszfin) mutattak ki a gázszivárgásokban, s jelenleg is külső szakértők bevonásával folyik annak vizsgálata, hogy ezek a gázok pontosan miként kerültek ki.

Ahhoz, hogy érthető legyen, milyen értékeket mértek, fontos tisztázni a kiindulási állapot, vagyis azt az egységet, amihez viszonyítják az adatokat. Ez az úgynevezett MAK-érték, ami a német Maximale Arbeitsplatz-Konzentration, vagyis a legnagyobb megengedett munkahelyi koncentráció rövidítése. Ez azt a maximális értéket jelenti a gázok, gőzök és egyéb anyagok esetében, amely munkahelyi környezetben – átlagos, 40 órás munkahéttel és napi 8 órás műszakkal számolva – a jelenlegi ismeretek szerint nem káros az alkalmazottak egészségére, és nem jelent elfogadhatatlan kockázatot. A koncentrációs szint rövid távú megnövekedése a MAK-értéken belül nem okoz súlyos mérgezést például egy szennyező anyag szivárgását követően, ha azonban a koncentráció a MAK érték 5-10-szerese, akkor a hosszú időn át tartó jelenlét a mérgezés akut jeleit okozhatja – olvasható a katasztrófavédelem tájékoztatójában.

A sajtó és a környezetvédők közérdeklődésére nyomán közreadott, a katasztrófavédelem által mért adatok szerint foszfin (PH₃) esetében a MAK-érték 0,1 ppm, ehhez képest november 11-én 13 óra 20 perckor 13,6 ppm-et, vagyis a határérték 136-szorosát mérték az erőmű szivattyúházában – igaz, húsz perccel később ez a szint már „csak” tizenegyszeres, azaz 1,1 ppm volt. A kénhidrogén-koncentráció

FOTÓ: PAVEL BOGOLEPOV

TÉNYEK

A katasztrófavédelem tájékoztatása szerint több mérgező gáz is határérték felett volt a Mátrai Erőműhöz tartozó REA szivattyúházban – rögzítette a Greenpeace is

ugyanezen a napon több alkalommal is négyszer magasabb volt a MAK-értékhez képest. Két nappal később, az Őzse-völgyi tározó gátjánál szintén foszfinból 15,2 ppm-et mérték 23 óra 50 perckor, ami a MAK-érték 152-szerese, ám hogy később miként változott ez az eredmény, azt nem tudni, mert a katasztrófavédelem csak erről a három nappalról közölt adatokat.

A Népszava többször is próbált – részben közérdeklődés-igénylással, részben információkérésrel – hozzájutni a november 11-e előtt mért adatokhoz a katasztrófavédelem megyei és országos parancsnokságától és a Mátrai Erőműtől, de nem kaptunk választ. Ez azért lenne fontos, mert azt maga Hampó Norbert, az erőmű biztonsági igazgatója mondta el a november 22-i, markazi sajtótájékoztatón:

5 nap

mérési eredményeiről továbbra sem tudni semmit

november 6-án, amikor az erőmű elromlott szivattyúját javították a munkások, már enyhe irritációt érzékeltek, a szemük kipirosodott, könnyeztek, folyt az orruk. Másnap, november 7-én délelőtt a víz-ellátási, valamint a vegyszeti és környezetvédelmi osztály vezetője szintén ezt tapasztalta. Ekkor az erőmű vezérigazgatója elrendelte a helyiség szellőztetését. November 9-én a társaság biztonsági szolgálatának tagjai légzésvédő felszerelésben megbontották a nagyjából 500 légméteres szivattyúház héjazatát, és beszereltek egy nagy teljesítményű ventilátort, ennek segítségével a helyiség néhány óra alatt kiszellőzött, a gázterhelés megszűnt – hangzott el a sajtótájékoztatón. Ehhez képest különös adat, hogy november 11-én, vagyis miután a helyiséget állítólag már kiszellőztették, a szivattyúházban a foszfin mértéke 136-szor, a kénhidrogéné pedig négyszer magasabb volt a MAK-értékhez képest. Mindezek miatt megkérdeztük: Milyen adatokat mértek korábban, még a szellőztetés előtt? Az erőmű jelentette-e korábban a katasztrófavédelemnek a gázszivárgást? Ha van korábbi mérés, akkor miért titkolják a november 6-a és 11-e közötti adatokat? Lapzártánkig az erőmű és a katasztrófavédelem sem válaszolt.

DOROS JUDIT

Az erőmű környéki vizek is szennyeződtek

A katasztrófavédelem mérései azt is megerősítették, hogy jelentős volt az Őzse-völgyi tározó és az Őzse-völgyi patak szervesanyag-szennyezettsége is – erősítette meg tegnap közleményben a Greenpeace, amelynek munkatársai korábban maguk is mintákat vettek az erőmű közeli vizekből. A mérések alátámasztották azt is, hogy a vízszennyezés elérte a lakott területet: Detknél, a Bene-patakban a katasztrófavédelem is gyakorlatilag szennyvízminőségű vizet mu-

tatott ki. Simon Gergely, a Greenpeace Magyarország vegyianyag-szakértője közölte: a katasztrófavédelem ezeken az anyagokon túl még vizsgált más szennyező anyagokat is a vízben, de a Greenpeace közérdeklődés-igénylésének ellenére ezeket máig nem hozták nyilvánosságra. Pedig a környezetvédők tiocianát, molibden, bór, szulfát jelenlétét is kimutatták, amelyek bár nagy egészségügyi kockázatot nem jelentenek, de igen jelentős koncentrációjuk aggodalomra ad okot. D. J.